

**ACORD 146/2014, de 3 de desembre, del Ple del
Consell de l'Audiovisual de Catalunya**

**Sobre l'anàlisi d'un comentari efectuat durant la transmissió del partit PSG-FC
Barcelona de la Lliga de Campions, emès per TV3 el 30 de setembre de 2014**

Fets

1r. Amb data 23 d'octubre de 2014, l'Àrea de Continguts del Consell elabora un informe relatiu a l'anàlisi del comentari efectuat durant l'emissió del partit de futbol PSG-FC Barcelona de la Lliga de Campions, emès per TV3 el 30 de setembre de 2014.

2n. En relació amb el fragment de la transmissió esportiva, l'informe esmentat assenyala, literalment, el següent: "[...] a l'inici de la retransmissió, abans de l'inici del partit, i amb imatges de fons del camp de futbol, la locució, primer en forma de veu en off i després amb la imatge del presentador (Xavier Valls) afirma :

(De 20.35.18 a 20.35.37)

Bona nit. Amb la ciutadania mobilitzada un cop més a Catalunya, amb el país al carrer per defensar un cop més la dignitat d'un poble i el dret a decidir, el Barça és a París per mirar de pujar un graó més, el segon, d'aquesta llarga ascensió que l'hauria de portar fins la final de la Lliga de Campions a Berlín [...]"

3r. Vist l'informe de l'Àrea Jurídica, que es transcriu en les seves parts necessàries.

«Fonaments de dret

Consideracions jurídiques

És procedent analitzar els comentaris efectuats pel periodista senyor Xavier Valls des d'un doble vessant, és a dir, des de la protecció dels drets fonamentals, i en relació amb les missions específiques del servei públic de comunicació audiovisual de competència de la Generalitat i del *Llibre d'estil* de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, SA (CCMA).

Primera. Anàlisi dels drets a la llibertat d'expressió i d'informació

Les lletres *a* i *d* de l'apartat 1 de l'article 20 de la CE reconeixen com a drets fonamentals el dret a expressar i difondre lliurement els pensaments, les idees i les opinions mitjançant la paraula, l'escriptura o qualsevol altre mitjà de reproducció (llibertat d'expressió) i el dret a comunicar o a rebre lliurement informació veraç per qualsevol mitjà de difusió (llibertat d'informació).

Des del punt de vista del tractament d'aquests drets fonamentals, la llibertat d'informació comprèn la comunicació de fets susceptibles de ser contrastats amb dades objectives i té com a titulars els membres de la col·lectivitat i els professionals del periodisme (per totes,

SSTC 29/2009, de 26 de gener i 77/2009, de 23 de març); mentre que la llibertat d'expressió té un camp d'acció més ampli que la llibertat d'informació (per totes, STC 104/1986, de 17 de juliol, i 139/2007, de 4 de juny), atès que no inclou la comunicació de fets, sinó l'emissió de judicis, creences, pensaments i opinions caràcter personal i subjectiu.

Convé precisar, però, com ha recordat el TS a la Sentència de 27 de desembre de 2013, que "[...] la veracidad solo es objeto de examen en los supuestos en los que la libertad de información está afectada, pues no es elemento que deba ser valorado en la libertad de opinión [...]", és a dir, la veracitat resta exclosa de l'àmbit en què opera la llibertat d'expressió.

En el supòsit que s'analitza, el format televisiu de les transmissions esportives, especialment en les locucions anteriors a l'inici dels partits, compren no només la informació vinculada a l'esdeveniment esportiu mateix, sinó que és habitual, com a recurs periodístic, contextualitzar notícies, pensaments o, fins i tot, anècdotes en relació amb fets de rellevància que s'hagin produït en aquella mateixa jornada, i que poden no tenir relació directa amb l'esdeveniment esportiu. En aquest sentit, els comentaris realitzats en aquests minuts previs a la transmissió esportiva s'efectuarien vinculats a l'àmbit de la llibertat d'expressió, com a elements valoratius del periodista mateix, circumstància que no permet entrar a considerar el principi de veracitat, atès que no ens trobem davant un supòsit de llibertat d'informació, sinó d'expressió.

Segona. Les missions específiques del servei públic de comunicació audiovisual de competència de la Generalitat i el *Llibre d'estil* de la CCMA

De les consideracions que s'assenyalen a l'informe de l'Àrea de Continguts d'aquest Consell, es constata que el comentari efectuat pel periodista senyor Xavier Valls abans de l'inici del partit, fa referència expressa a un fet d'actualitat política de la jornada i al·ludeix a la posició favorable *al dret a decidir*.

A aquest efecte, cal recordar que la CCMA és el prestador del servei públic audiovisual de la Generalitat i TV3, que és la denominació comercial d'un dels seus programes (de televisió), té assignada, d'acord amb l'apartat 2 de l'article 26 de la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya (LCA), el compliment de les missions i els principis del servei públic de comunicació audiovisual de la Generalitat. Així mateix, cal tenir en compte que correspon al CAC, d'acord amb la lletra c de l'article 115 de la LCA, vetllar perquè els prestadors acompleixin les missions de servei públic, concretament els que integren la CCMA.

En relació amb les missions esmentades més amunt, cal posar de manifest que l'apartat 1 de l'article 26 de la LCA assenyalava que la missió principal del servei públic de comunicació audiovisual de la Generalitat de Catalunya és oferir als ciutadans de Catalunya un conjunt de continguts "orientats a la satisfacció de llurs necessitats democràtiques, socials, educatives i culturals, garantint de manera particular l'accés [...] a una oferta d'entreteniment de qualitat". A aquest efecte, "s'han d'emprar tots els llenguatges, els formats i els gèneres propis de la comunicació audiovisual que resultin més adequats en cada cas". D'altra banda, l'apartat 3 de l'article 26 esmentat indica com a missions específiques de servei públic: "la promoció d'una informació veraç, objectiva i equilibrada, respectuosa amb el pluralisme polític, social [...]" (lletra b); i "la promoció activa de la convivència cívica, el desenvolupament plural i democràtic de la societat, el coneixement i el respecte a les diverses opcions i manifestacions polítiques, socials [...] presents al territori de Catalunya." (lletra g).

En desenvolupament i aplicació d'aquestes previsions, les disposicions preliminars del *Llibre d'estil* de la CCMA assenyalen que aquest document "[...] estableix el marc editorial, el marc lingüístic i les normes periodístiques i professionals dels diversos mitjans que la integren: televisió, ràdio, internet i altres plataformes [...]".

El *Llibre d'estil de la CCMA* està format per una *Guia editorial* i un *Manual d'ús* en què es desenvolupen les directrius de la *Guia editorial* amb la finalitat de constituir un marc a partir del qual es puguin resoldre qüestions deontològiques i relatives a l'emissió dels continguts.

Tot seguit es transcriuen els epígrafs més significatius de la *Guia editorial*, des de la perspectiva dels principis i de les pràctiques professionals a la CCMA:

Criteris (epígraf 1.1.1.2.1.)

Com a servei públic audiovisual, la CCMA reflecteix la diversitat, garanteix el pluralisme i la imparcialitat, i contribueix a afavorir la cohesió social i a expressar la identitat nacional de Catalunya

Principis professionals. Imparcialitat, neutralitat i pluralisme (epígraf 1.1.3.1.5.)

Actuem amb imparcialitat, neutralitat i respecte pel pluralisme. En un conflicte, mantenim l'equilibri raonable a l'hora de donar presència a les parts, sense reduir la informació a la simple cessió acrítica d'espai a aquestes parts. No prenem partit, contextualitzem les notícies i oferim elements de judici a la ciutadania.

Pràctiques professionals. Manifestacions i d'altres expressions cíviques. Criteris (epígraf 1.2.3.9.1.)

Informem de manifestacions i expressions cíviques sense prendre partit per cap de les persones o entitats que hi participen, i no col·laborem ni directament ni indirectament en la convocatòria d'actes que puguin comprometre el principi d'imparcialitat.

Així mateix, el *Manual d'ús* que integra la *Guia editorial* conté alguns epígrafs que resulten significatius, en l'àmbit dels continguts i de l'esport, en relació amb el professional del periodisme davant la informació i la informació esportiva.

"Comportament del periodista i imatge del mitjà (epígraf 2.1.1.2.1)

En el desenvolupament de la feina periodística, la imatge i l'actuació dels nostres professionals és també la del mitjà que representen.

Tots els professionals mantenim unes pautes de comportament que no comprometen la credibilitat, la imparcialitat i el prestigi dels mitjans per als quals treballem

La informació esportiva (epígraf 2.1.2.1)

En qualsevol format, la informació esportiva dels mitjans de la CCMA segueix els nostres principis per a l'exercici del periodisme i s'elabora amb els mateixos criteris que la informació general.

La nostra informació esportiva no es barreja amb l'opinió personal de qui la transmet, encara que pugui suposar que la comparteix amb la majoria de l'audiència. En les transmissions i continguts no estrictament informatius podem introduir elements d'empatia sense que això contradigui el rigor informatiu [...]

Objectivitat i emoció en l'esport (epígraf 2.1.2.1.1)

El tractament de l'actualitat esportiva té particularitats pròpies respecte a altres àmbits de la informació per la capacitat que té l'esport de generar emoció o per la identificació de sectors de l'audiència amb un esportista, un equip o una activitat determinada. La implicació en la narració respon al nostre criteri de proximitat i no contradiu els principis d'objectivitat i veracitat. Aquesta implicació no s'ha de traduir en descrèdit o en menysteniment de cap dels actors que intervenen en un esdeveniment esportiu.

Les transmissions esportives (epígraf 2.1.2.3)

Ens esforcem per oferir les competicions i els esdeveniments del calendari esportiu que considerem d'interès per a l'audiència, d'acord amb les nostres possibilitats i els nostres recursos.

Les nostres transmissions esportives són fidels a la realitat. Els narradors i col·laboradors expliquen amb exactitud els esdeveniments, i els analitzen i valoren amb rigor i professionalitat basant-se en dades objectives.

Narradors i col·laboradors són respectuosos en els seus comentaris i no donen per fet que tota l'audiència és partidària d'un dels competidors.

Sense renunciar a l'exactitud i el respecte, en les transmissions podem buscar la complicitat amb els simpatitzants dels esportistes i dels equips del nostre entorn.

En les transmissions es combina amb equilibri informació i entreteniment. Al relat s'hi afegeixen anècdotes, curiositats, comentaris tècnics, entrevistes, declaracions o intervencions de l'audiència. [...]"

L'Informe de l'Àrea de Continguts analitza el comentari del periodista senyor Xavier Valls, des d'una doble perspectiva:

"[...] **context intern**, es tracta d'una intervenció realitzada com a locució de l'avantmatx d'un esdeveniment esportiu, que es caracteritza per ser un espai en el qual es realitzen, principalment, comentaris diversos sobre el partit que s'ha de desenvolupar a continuació, sense exclusió de la introducció d'altres temes de manera ocasional. No es tracta, doncs, d'un programa informatiu.

[...]

context extern, el comentari de Xavier Valls fa una referència directa a un fet de l'actualitat política, les concentracions davant d'ajuntaments de Catalunya. Aquestes concentracions havien estat objecte d'atenció en espais informatius de TV3 immediatament anteriors a l'emissió del partit [...]"

I així mateix, en l'apartat relatiu a "Anàlisi" (apartat 4.3), l'informe assenyala que "[...] el comentari de Xavier Valls fa referència a un fet de l'actualitat política: la celebració de concentracions de protesta (per la suspensió de la llei i del decret esmentats) i a favor del dret a decidir, i al·ludeix a conceptes emprats en ocasions anteriors en relació amb les actuacions del Tribunal Constitucional.

En vista del que s'ha exposat, i d'acord amb els principis i les pràctiques professionals tant de la *Guia editorial* com dels criteris del *Manual d'ús*, sembla oportú concloure que en les transmissions esportives, els periodistes de la CCMA poden introduir recursos periodístics sotmesos a establir elements d'empatia amb els telespectadors, com podria ser en aquest cas, l'al·lusió a un dels esdeveniments destacables de la jornada. Ara bé, com estableix,

també, el *Manual d'ús* mateix (així es desprèn, per exemple, del subepígraf 2.1.2.1, relatiu a la informació esportiva), això no significa que no s'hagin d'emprar els mateixos criteris que els utilitzats en la informació general".

Per tot el que s'ha exposat, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya adopta, per unanimitat, el següent

ACORD

1. Atès el règim d'exigència que la normativa en matèria de comunicació audiovisual fixa per a les emissions del servei públic audiovisual de competència de la Generalitat, cal advertir que el comentari efectuat pel periodista senyor Xavier Valls va més enllà d'oferir elements de judici als teleespectadors, en incloure l'opinió personal de temes d'informació política, en la retransmissió esportiva.
2. Recordar a la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, que cal extremar la cura en l'acompliment de les previsions incloses en el seu *Llibre d'Estil*.
3. Notificar aquest Acord a la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals.

Barcelona, 3 de desembre de 2014

Roger Loppacher i Crehuet
President

Daniel Sirera Bellés
Conseller secretari